

Grunnástandsskýrsla

vegna reksturs svínabús á Melum

Inngangur

Samkvæmt reglugerð nr.550/2018 um losun frá atvinnurekstri og mengunarvarnareftirlit kemur fram að „starfsemi felur í sér notkun, framleiðslu eða losun tiltekinna hættulegra efna skal rekstraraðili, með hliðsjón af mögulegri jarðvegs- og grunnvatnsmengun á iðnaðarsvæði starfseminnar, skal taka sama og leggja fyrir Umhverfisstofnun skýrslu um grunnástand svæðisins áður en starfsemin hefst eða áður en starfsleyfi starfseminnar er uppfært“.

Í skýrslunni er upplýsingar um grunnástand jarðvegs og grunnvatnsmengunar við svínabúið á Melum. Við verð skýrslunnar er stuðst við leiðbeiningar Umhverfisstofnunnar er styðjast við kröfur Evrópusambandsins um losun í iðnaði.

Mynd 1. Yfirlitsmynd af svínabúinu á Melum. Starfstöðin samanstendur af fóðurstöð, tveimur svínahúsum og hreinsivirki.

Mengunarhætta af efnum sem móttokin eru

Maurasýra

Maurasýra berst í 1.000 lítra tönkum og er notuð til fóðurgerðar. Sýra þessi getur verið mengandi og vegna þessar eru tankar lekaheldir plasttankar varðir með utanáliggjandi járngrind. Geymsla fer fram í fóðurstöðinni og því ekki hættu á jarðvegs eða grunnvatnsmengun

Hráolía

Árlega er keypt hráolía á varaafstöðina. Hún er staðsett í fóðurstöð og olíutankurinn er fyrir utan stöðina í tvöföldu byrði með árekstrarvörnum. Ekki er því hættu á jarðvegs né grunnvatnsmengun.

Mengunarvarnir

Eins og áður sagði þá er móttækin efni er kunna að valda mengun í lokuðum og lekaheldum tönkum. Gólf fóðurstöðvar er steipt og plön umhverfis fóðurstöð eru malbikuð.

Í tilfalli leka yrði hann þurrkaður upp með ísogsefnum og fargaður með viðeigandi hætti. Magn af mengandi efnum í stöðinni hverju sinni er takmarkaður og því mjög viðráðanlegt ef svo ólíklega kæmi til leka af síru eða olíu.

Tafla 1.

Áhættugreining spilliefna.				
Áhætta	Umhverfið		Áhrif	Líkur
Leki innandyra	x		Gæti valdið tímabundinni loftmengun	Lítill
Leki utandyra	x		Getur lekið í niðurföll	Mjög lítil
Loftmengun	x		Staðbundin, tímabundin.	Lítill
Eldhætta	x		Staðbundin við varaafstöð	Mjög lítil

Mengunarhætta á efnum sem framleidd eru

Seyra

Frá stöðinni fellur töluvert magn af seyru/lífrænt efni. Allri seyru er safnað í lekaheldan steinsteyptan tank. Þar fer fram skiljun á seyru þ.e. blauthluti og þurrhluti. Seyra inniheldur ekki hættuleg eða varasöm efni.

Tafla 2.

Áhættugreining seyra				
Áhætta	Umhverfið		Áhrif	Líkur
Leki innandyra	x		Gæti valdið tímabundinni loftmengun	Lítill
Leki utandyra	x		Getur lekið í nærliggjandi jarðveg	Mjög lítil
Loftmengun	x		Staðbundin, tímabundin.	Lítill

Efnagreining seyru

Rannsóknarstofu umhverfisrannsókna bárust 3 sýni af mykju sem tekin voru við losun flóra. Sýnin voru greind með tillit til BOD-5, COD, TN, TP, NH3-N, TSS og Setagna.

Sýnin voru greind eins og þau komu fyrir (M-1, M-2 og M-3) en einnig var lífrænt efni leyst upp í sýnunum og það greint (M-Upp-1, M-Upp-2 og M-Upp-3). Einnig voru sýnin greind eftir síun með Whittmann filter til að herma eftir síun (S-1, S-2 og S-3).

Meðaltal M, M-Upp og S sýna er eftirfarandi:

Sýni	BOD-5	COD	TN	TP	NH3-N	TSS	Set*
	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	mg/l	ml
M	27.225	61.758	----	----	14.7	4.445	13.8
M-Upp	28.175	71.271	2.846	470	----	----	----
S	21.500	52.458	2.344	331	10.1	1.889	----

- * Aflestur eftir 60 mín settíma
- Þýðir að mæling var ekki framkvæmd.

Dýrahæ

Við framleiðsluna falla til dýrahæ. Hæ eru fjarlægð samdægurs úr búinu og komið fyrir í hrægám sem er lekaheldur og staðsettur á steypu plani. Gámur þessi er tæmdur á tveggja vikna fresti á sumrin en mánaðarlega á veturna. Skráningar eru framkvæmdar sem hluti af innra eftirliti búans og dýralæknir skoðar dýrahæ með reglubundnum hætti. Ekki er talin mengunarhætta af dýrahæjum á svæðinu.

Mögulega mengun á svæðinu

Möguleg mengun

Ekki er vitað um mengun í jarðvegi eða grunnvatni á svæðinu enda engin mengunarslys s.s. leki eða losun átt sér stað sem gæti valdið því. Engin vatnsból eða viðkvæmur viðtaki er til staðar á svæðinu. Seyru er dreift á eigið land og nærliggjandi landsvæði til ræktunar/landbúnaðar og hefur það gengið vel og samkvæmt góðum búskaparháttum.

Samantekt og niðurstaða

Vegna eðli starfseminnar þ.e. búfjárframleiðsla er lítið sem ekkert móttakið af ólífænum eða hættulegum efnum sem gætu haft mengun á jarðvegi eða grunnvatni í för með sér. Líkurnar á því eru hverfandi.

Ekki liggja fyrir nein gögn, sýnatökur né annað er sýnir fram á annað en að losun seyru við starfsemina og eða annað sem úr framleiðslunni kemur hafi ekki valdið mengun á jarðvegi eða grunnvatni.

Við gerð þessarar skýrslu og skoðun á umhverfi og rekstri svínabúsins á Melum teljum við ástand varðandi mengunarástandi jarðvegs og grunnvatns vera í góðum málum og engar forsendur til að ætla annað.